

M&#i n n dân ch^o đ&#u ra đ&#i sau nh&#ng cu&#c tranh đ&#u dai đ&#ng, có khi còn đ&#m máu

V&#i nhan đ&# nh&# trên, tôi mu&#n nói đ&#n ba đ&#i u: m&#t, dân ch^o là k&#t qu&# c&#a quá trình phát tri&#n lâu dài c&#a l&#ch s&#; hai, dân ch^o là k&#t qu&# c&#a nh&#ng n&# l&#c không ng&#ng ngh&# c&#a nhi&#u ng&#&#i và nhi&#u th&# h&#; và ba, dân ch^o là k&#t qu&# c&#a vi&#c h&#c t&#p.

M&#nh đ&# th&# nh&#t t&#&#ng đ&#i đ&# hi&#u và đ&# th&#y. Tuy khái ni&#m “dân ch^o” đã ra đ&#i &# Hy L&#p cách đây đã 2500 năm, nh&#ng, th&# nh&#t, đó ch&# là đ&#ng phôi thai c&#a dân ch^o v&#i nhi&#u h&#n ch&# nh&#t đ&#nh; và th&# hai, cái đ&#ng phôi thai &#y đã b&# bóp ch&#t m&#t cách t&#c t&#&#i su&#t c&# hai ngàn năm sau đó, trong su&#t th&#i k&# trung c&# và Trung Đ&#i, khi m&#i quy&#n l&#c đ&#u n&#m h&#n trong tay c&#a gi&#i tu sĩ ho&#c gi&#i quý t&#c. Hình th&#c dân ch^o mà chúng ta đang đ&# c&#p ch&# m&#i xu&#t hi&#n t&# h&#n m&#t trăm năm nay, và càng ngày càng hoàn thi&#n đ&#n.

M&#nh đ&# th&# hai cũng rõ: M&#i n n dân ch^o đ&#u ra đ&#i sau nh&#ng cu&#c tranh đ&#u dai đ&#ng, có khi còn đ&#m máu. Dân ch^o không ph&#i là món quà cho không bi&#u không c&#a ai c&#. Đó là th&# mà ng&#&#i ta ph&#i giành gi&#t và đánh đ&#i b&#ng c&# x&#&#ng máu c&#a chính mình.

Tuy nhiên, trong bài này, tôi ch&# mu&#n t&#p trung vào m&#nh đ&# th&# ba: Dân ch^o là đ&#i u ng&#&#i ta ph&#i h&#c t&#p.

Tr^u c h^o t, c^{on} l^u ý: dân ch^o không ph^{ai} ch^o là v^o n đ^o c^o ch^o. Không ph^{ai} c^o có b^o u c^o, có Qu^{oc} H^{oi}, có lu^u t pháp, có truy^{en} n thông, dù là truy^{en} n thông t^u do, là có dân ch^o. Bên c^{on} nh c^o ch^o, có khi còn quan tr^o ng h^o n c^o ch^o, là con ng^u i. Dù c^o ch^o có hoàn h^o đ^o n m^u y nh^u ng thi^u u nh^u ng con ng^u i có ý th^o c dân ch^o thì cái c^o ch^o y cũng s^o b^o vô hi^u hóa và không s^o m thì mu^o n th^o nào cũng b^o s^o p đ^o. Lý do là: m^u t trong nh^u ng đ^o u ki^o n quan tr^o ng c^o a c^o ch^o dân ch^o là s^o tham gia c^o a dân chúng. Tham gia b^o ng nhi^u u cách và v^o i nhi^u u m^u c đ^o khác nhau, t^u vi^o c b^o u c^o đ^o n vi^o c y ng c^o, t^u vi^o c góp ý đ^o n vi^o c sinh ho^o t, v.v... Thi^u u ý th^o c dân ch^o, nh^u ng s^o tham gia y nh^u t đ^o nh s^o b^o h^o n ch^o và có nguy c^o b^o l^o ch h^o ng: thay vì phát huy dân ch^o, chúng l^o i c^o ng c^o đ^o c tài.

Nh^u ng ý th^o c dân ch^o không ph^{ai} là th^o b^o m sinh. Nó không đ^o c sinh ra. Nó ph^{ai} i đ^o c th^o đ^o c. Th^o đ^o c trong hai môi tr^o ng chính: giáo đ^o c và xã h^o i.

Trong giáo đ^o c, ngoài ki^o n th^o c, hai m^u c tiêu quan tr^o ng c^o n đ^o c nh^u n m^u nh là vi^o c đào luy^{en} n cho h^o c sinh và sinh viên kh^o năng suy nghĩ m^u t cách đ^o c l^o p và sáng t^u o. Thi^u u hai kh^o năng y, ng^u i ta ch^o là nh^u ng con v^o t, th^o m chí, nh^u ng công c^o. S^o đ^o c l^o p ph^{ai} i đ^o c hi^u là đ^o c l^o p t^u chính th^o y cô giáo, t^u sách giáo khoa, và xa h^o n nh^u ng cũng thi^u t y^u h^o n, đ^o c l^o p t^u các giáo đ^o u. Khi xã h^o i còn n^o ng t^u t^u ng giáo đ^o u, c^o m^u mi^o ng ra là “T^u vi^o t” ho^o c “Marx nói”, “Lênin nói” hay “Bác H^o nói”, tr^u em, và t^u đó, dân chúng không th^o có s^o đ^o c l^o p trong t^u duy đ^o c. Mà đã không có đ^o c l^o p thì không th^o sáng t^u o. N^o n t^u ng c^o a đ^o c l^o p và sáng t^u o, do đó, là s^o tin t^u ng vào s^o th^o t và s^o t^u tin là chính mình, b^o ng nh^u ng n^o l^o c riêng c^o a mình, có th^o ti^u p c^o n đ^o c s^o th^o t y. Có đ^o c ni^u m tin t^u ng và s^o t^u tin y, ng^u i ta m^u i có th^o hành x^o nh^u m^u t con ng^u i t^u do. Có hành x^o nh^u nh^u ng con ng^u i t^u do, ng^u i ta m^u i có dân ch^o.

Nh^u ng nhà tr^o ng không, ch^o a đ^o. Ý th^o c dân ch^o còn c^o n ph^{ai} i đ^o c đào luy^{en} n trong môi tr^o ng xã h^o i n^o a. Nh^u ng gì đ^o c h^o c trong nhà tr^o ng c^o n ph^{ai} i đ^o c th^o c t^u p ngay trong đ^o i s^o ng hàng ngày, t^u đó, ng^u i ta đ^o c thoát ra kh^o i áp l^o c c^o a t^u p quán và giáo đ^o u và đ^o c có quy^o n phát bi^u nh^u ng ý ki^o n riêng c^o a mình dù chúng đi ng^u c l^o i v^o i đám đông và v^o i quy^o n l^o c. Vi^o c hành x^o nh^u m^u t con ng^u i t^u do – đ^o u ki^o n c^o a dân ch^o - do đó, ch^o có th^o th^o c hi^u n đ^o c trong môi tr^o ng t^u do.

Nh^u n th^o c đ^o c t^u m quan tr^o ng c^o a giáo đ^o c và xã h^o i trong vi^o c đào luy^{en} n ý th^o c cũng nh^u thói quen dân ch^o s^o đ^o n đ^o n h^o lu^u n này: Đ^o xây đ^o ng m^u t n^o n dân ch^o t^u i Vi^o t Nam, ng^u i ta ph^{ai} i b^o t đ^o u, tr^o c h^o t, t^u hai đ^o m: giáo đ^o c và xã h^o i. Khi giáo đ^o c và xã h^o i ch^o a thay đ^o i, s^o thay đ^o i v^o c c^o u quy^o n l^o c, n^o u có, không có gì b^o o đ^o m s^o đ^o n đ^o n dân ch^o c^o. Có khi đó ch^o là thay th^o m^u t h^o th^o ng đ^o c tài này b^o ng m^u t h^o th^o ng đ^o c tài khác.

Dân chúng không tự nhiên mà có

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Hai, 18 Tháng 7 Năm 2011 06:31

Những nhìn của hai phe đang diễn ra giữa các và xã hội ở Việt Nam, liên quan đến vấn đề dân chúng, chúng ta không thể không bị quan. Nhìn giáo dục Việt Nam, cho đến nay, sau bao nhiêu lần cải cách, vẫn không hề thay đổi theo chiều hướng phát huy tinh thần đức lập và sáng tạo. Học sinh vẫn phải nhồi nhét kiến thức để trả bài. Thầy cô giáo vẫn tiếp đóng vai trò trung tâm phân phối kiến thức. Học sinh thi cử vẫn dựa trên việc kiểm tra ký ức. Việc nhồi nhét ý kiến đến học sinh khác: sự giáo dục. Trong thì giáo dục trong cách học tập và học viết. Lúc thì giáo dục trong việc mua bán hàng hóa và hàng hóa. Khi giáo dục lên ngôi, mọi hàng giá trị, tiếp tục những điều hiển nhiên, để u bề mặt. Không có nền dân chúng nào có thể được xây dựng trên những sự dối trá như vậy.

Sinh hoạt xã hội Việt Nam hiện nay cũng không phải là minh chứng tốt để nuôi dưỡng dân chúng. Luật pháp không rõ ràng, để sự còn, người ta phải mất mát. Xin đừng quên học cho con cái: mất mát. Xin việc làm: mất mát. Để tăng cường học tăng cường: mất mát. Ở đâu cũng có và cũng cần có mất mát. Thói mất mát này, mất mát, giá trị luật pháp, mất mát khác, giá trị của niềm hy vọng vào dân chúng.

Để thay đổi môi trường xã hội như thế, người ta không chỉ cần công cụ học tập pháp luật như mất sự người đã nói; người ta cần phải, quan trọng và khôn thiệt hại, xây dựng cho được một xã hội dân sự lành mạnh.

Những vấn đề xã hội dân sự là một vấn đề rộng lớn và phức tạp. Chúng ta sẽ bàn sau.